

Vzdělávací program nástavbového oboru * PSYCHOSOMATIKA

1	Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru	1
2	Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru	2
2.1	Specializovaný výcvik – v délce minimálně 36 měsíců	2
2.2	Teoretická část vzdělávacího programu.....	4
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů	5
4	Všeobecné požadavky.....	7
5	Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru.....	7
6	Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost	8
7	Charakteristika akreditovaného zařízení.....	8
7.1	Akreditovaná zařízení (AZ)	9
7.2	Vysvětlivky – požadavky na akreditované zařízení.....	11
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci	12
8.1	Charakteristika vzdělávacích aktivit	12
9	Doporučená literatura.....	22

* Certifikovaný kurz (název „nástavbový obor“ vyplývá z legislativní zkratky dle vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů, ve znění pozdějších předpisů).

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání v nástavbovém oboru psychosomatika je získání zvláštní odborné způsobilosti osvojením potřebných teoretických znalostí a praktických dovedností v problematice psychosomatické medicíny. Absolvent musí být schopen diagnosticky zařadit pacienta s psychosomatickým onemocněním (somatické onemocnění s významnou psychosociální složkou), navrhnout terapeutický postup a samostatně jej léčit nebo v rámci týmové spolupráce se podílet na jeho léčbě. Absolvent musí prokázat dobré teoretické znalosti psychosomatické a behaviorální medicíny, ve smyslu bio-psycho-sociálního pojetí zdraví a nemoci, znalosti psychiatrie, psychoterapie a musí být orientován ve vnitřním lékařství (v případě, že se jedná o lékaře se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie). V případě lékaře s jinou specializovanou způsobilostí než je psychiatrie, se požadují rovněž

dobré teoretické znalosti psychosomatické a behaviorální medicíny, psychoterapie, vlastního klinického oboru a dobré orientace v psychiatrii. Absolvent musí být seznámen s etickými principy v medicíně (včetně psychoterapie) a zároveň se musí orientovat v oblasti výzkumu v psychosomatice.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do nástavbového oboru psychosomatika je získání specializované způsobilosti v jakémkoliv základním oboru specializačního vzdělávání.

Vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 79 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Celková délka přípravy v oboru psychosomatika je v minimální délce 36 měsíců, z toho

2.1 Specializovaný výcvik – v délce minimálně 36 měsíců

Část I.

- a) **povinná praxe – pro lékaře se získanou specializací II. stupně v oboru psychiatrie dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie dle zákona č. 95/2004 Sb.**

Akreditované zařízení		Počet měsíců
psychosomatika ^{1), 2), 3)} – poskytovatel zdravotních služeb s akreditací I. nebo II. nebo III. typu		36
z toho	jakýkoliv základní obor specializačního vzdělávání ⁴⁾	2
	psychosomatika ^{1), 2), 3)} – poskytovatel zdravotních služeb s akreditací I. nebo II. nebo III. typu	2

U lékařů se získanou specializací II. stupně nebo specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie se může započítat absolvovaná praxe na psychiatrii v délce 32 měsíců a v jakémkoliv základním oboru v délce 2 měsíců do praxe v nástavbovém oboru psychosomatika, pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu psychosomatika (dle ustanovení § 21e odst. 5 a § 21g odst. 2 zákona č. 95/2004 Sb.). Školenec zařazený do oboru psychosomatika si pak doplní pouze chybějící praxi v délce 2 měsíců dle tohoto vzdělávacího programu. Tato praxe je dokumentovaná výkony v záznamu o provedených výkonech (logbook) a potvrzena v průkazu odbornosti lékaře (odborný index).

Výcvik probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb nebo jiných fyzických nebo právnických osob, kteří získali akreditaci podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu

zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“).

Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit prostřednictvím více smluvních poskytovatelů zdravotních služeb, pokud je nezajistí v celém rozsahu jeden poskytovatel zdravotních služeb. Poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, které nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.

Poskytovatel zdravotních služeb splňuje personální zabezpečení dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 99/2012 Sb.“) a minimální technické a věcné vybavení dle vyhlášky č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 92/2012 Sb.“).

Poskytovatel zdravotních služeb disponuje náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence a splňuje i další minimální podmínky uvedené v požadavcích na akreditovaná zařízení (dále jen „akreditované zařízení“).

nebo

- b) povinná praxe – pro lékaře se získanou specializací II. stupně v jakémkoliv základním oboru dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo se získanou nástavbovou specializací dle vyhlášky č. 77/1981 Sb. nebo se specializovanou způsobilostí v jakémkoliv základním oboru dle zákona č. 95/2004 Sb.**

Akreditované zařízení		Počet měsíců
psychosomatika ^{1), 2), 3)} – poskytovatel zdravotních služeb s akreditací I. nebo II. nebo III. typu		36
z toho	psychiatrie ^{4), 5)} – poskytovatel zdravotních služeb poskytující lůžkovou zdravotní péči	2
	psychosomatika ^{1), 2), 3)} – poskytovatel zdravotních služeb s akreditací I. nebo II. nebo III. typu	2

U lékařů se získanou specializací II. stupně nebo se získanou nástavbovou specializací nebo specializovanou způsobilostí v jakémkoliv základním oboru specializačního vzdělávání se může započítat absolvovaná praxe v délce 32 měsíců do praxe v nástavbovém oboru psychosomatika, pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu psychosomatika (dle ustanovení § 21e odst. 5 a § 21g odst. 2 zákona č. 95/2004 Sb.). Školence zařazený do oboru psychosomatika si pak doplní pouze chybějící praxi v délce 4 měsíců dle tohoto programu. Tato praxe je dokumentovaná výkony v záznamu o provedených výkonech (logbook) a potvrzena v průkazu odbornosti lékaře (odborný index).

Výcvik probíhá u poskytovatelů zdravotních služeb nebo jiných fyzických nebo právnických osob, kteří získali akreditaci podle zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 95/2004 Sb.“).

Požadavky vzdělávacího programu je možné splnit prostřednictvím více smluvních poskytovatelů zdravotních služeb, pokud je nezajistí v celém rozsahu jeden poskytovatel zdravotních služeb. Poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, které nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.

Poskytovatel zdravotních služeb splňuje personální zabezpečení dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 99/2012 Sb.“) a minimální technické a věcné vybavení dle vyhlášky č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 92/2012 Sb.“).

Poskytovatel zdravotních služeb disponuje náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence a splňuje i další minimální podmínky uvedené v požadavcích na akreditovaná zařízení (dále jen „akreditované zařízení“).

2.2 Teoretická část vzdělávacího programu

Část II.

c) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná

Kurzy, semináře	Počet dní
kurz Lékařská první pomoc ⁶⁾	3
kurz Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace ⁶⁾	2
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí ⁶⁾	1
kurz Radiační ochrana ⁷⁾	1
kurz Základní psychosomatická péče ⁸⁾	84 hodin
kurz Práce s časovou osou (sebezkušenostní seminář) ⁸⁾	20 hodin
kurz Komplexní přístup ve fyzioterapii (teoretický a praktický seminář)	20 hodin
kurz Komplexní přístup k diagnostice, léčbě a prevenci poruch příjmu potravy (seminář s kazuistikami) ⁸⁾	20 hodin
účast v uzavřené sebezkušenostní skupině ⁸⁾	80 hodin
účast na Balintovských skupinách ⁸⁾	26 hodin

Pokud školenc absolvoval kurzy Lékařská první pomoc a Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí být absolvovány znovu a započítají se.

Pokud školenc absolvoval kurzy Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí a Radiační ochrana v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 10 let, nemusí být absolvovány znovu a započítají se.

d) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy, semináře	Délka trvání
kurz Relaxačních metod, hypnózy či focusingu	v rozsahu min. 20 hod.
kurz Tělově – terapeutických technik	v rozsahu min. 20 hod.
kurz Komunikace	20 hod.
další kurzy, vědecké a vzdělávací akce garantované příslušnou odbornou společností při České lékařské společnosti J.E. Purkyně (dále jen „ČLS JEP“) nebo Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) nebo Českou lékařskou komorou (dále jen „ČLK“) nebo lékařskou fakultou (dále jen „LF“), popř. další akce (konference, symposia, sjezdy, kongresy, semináře, apod.) atd.	v rozsahu min. 20 hod.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

O průběhu vzdělávacího programu je veden záznam o provedených výkonech (logbook) a průkaz odbornosti lékaře (odborný index). Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Počet výkonů uvedený v logbooku je stanoven jako minimální. Předpokládá se absolvování nebo asistence u takového počtu výkonů, aby školenec zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Teoretické znalosti

Somatické aspekty psychosomatické medicíny:

- Patogeneze a salutogeneze.
- Patofyziologie, klinický obraz a typický průběh chronických onemocnění s významnou psycho-sociální složkou.
- Somatické projevy emočních reakcí a somatizace.
- Somatické projevy psychiatrických onemocnění.
- Bolest, její diagnostika a léčba především z hlediska psycho-sociálních aspektů.
- Spánkové poruchy a jejich léčba.
- Možnosti somatických oborů v léčbě chronických onemocnění s významnou psycho-sociální složkou a jejich komplikace.
- Funkční vztahy v pohybovém systému a tělesný výraz.
- Možnosti tělové terapie psychosomatických poruch.
- Edukace pacienta a rodiny s ohledem na somatické projevy psychosomatické poruchy.

Aspekty psychosomatické medicíny:

- Vývoj psychosomatických teorií a základní teoretická východiska.
- Komunikace a nemoc – cyklický maladaptivní vztahový kruh.
- Symptom jako výraz interpersonálních procesů.
- Manifestace komunikačních napětí v tělesných, duševních a sociálně-komunikačních interpersonálních symptomech.
- Rodinný systém a jeho vliv na vznik a udržování somatického symptomu, zapojení rodiny do léčby pacienta, stupňovitý model.
- Hlubinné zdroje psychosomatických příznaků a možnosti individuální či skupinové dynamické psychoterapie.
- Komunikační dovednosti ve specifických klinických situacích.
- Reflexe vlastních reakcí na pacienta (přenos, protipřenos).
- Spolupráce s jinými specialisty; sociální a ekonomické obtíže pacienta.
- Plán péče a jeho realizace; etické problémy výzkumu v psychosomatické medicíně, etické standardy.

Diagnostika a indikace léčby:

- Základní psychosomatické vyšetření (bio-psycho-sociální) – práce s časovou osou.
- Hypotetizování a stanovení léčebného plánu. Týmová spolupráce.
- Rozpoznání příznaků závažných život ohrožujících stavů a jejich řešení.

Praktické dovednosti

- Anamnestické a diagnostické dovednosti.
- Komunikační dovednosti: rozhovor s pacientem a jeho rodinou.
- Komunikace s kolegy v týmu o psychosomatických pacientech (intervize).
- Reflexe a sebereflexe v rámci balintovských skupin a v supervizi.

Minimální počty výkonů a klinických zkušeností v psychosomaticce

Výkony	Počet
Úvodní rozhovor s pacientem, klinický rozbor, formulace hypotézy o problému, pacienta a stanovení terapeutického plánu (časová osa).	15
Konziliární vyšetření (intervence) u pacienta s psychosomatickou problematikou.	15
Léčba psychosomatického pacienta (buď samostatná, nebo v rámci týmové spolupráce).	10
Zpracování a prezentace kazuistiky, případně ve spolupráci s psychoterapeutem.	1

4 Všeobecné požadavky

Absolvent nástavbového oboru:

- dle vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci (dále jen „vyhláška č. 98/2012 Sb.“) musí znát zdravotnickou dokumentaci používanou v oboru, návrh lázeňského léčení, hlášení onkologické, hlášení některých infekčních nemocí, hlášení o pracovním úrazu, hlášení nežádoucího účinku léčivých přípravků, náležitosti lékařské zprávy, dokumentaci pro potřeby pojišťoven,
- dle vyhlášky č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky (vyhláška o Listu o prohlídce zemřelého), ve znění pozdějších předpisů musí znát list o prohlídce zemřelého,
- získá všestranné klinické zkušenosti s klinickými stavy spojenými s psychosomatickými poruchami,
- získá schopnost práce v interdisciplinárním týmu,
- získá schopnost motivace pacienta k psychosomatické léčbě,
- získá schopnost edukovat, motivovat a léčit,
- získá schopnost léčit v bio-psycho-sociálním a rodinném kontextu rodiny.

5 Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném zařízení.

- a) Průběžné hodnocení školitelem
 - školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti školence a svá hodnocení zapisuje do průkazu odbornosti v šestiměsíčních intervalech. V závěru vzdělávání školitel zapíše celkové hodnocení školence a doporučí přistoupení k závěrečné zkoušce.
- b) Předpoklad přístupu k závěrečné zkoušce
 - absolvování požadované praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí,
 - předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v loogbooku,
 - doporučení školitele,
 - vypracování písemné práce – komplexního rozboru kasuistiky v rozsahu 10 – 15 stran nebo práce publikovaná v recenzovaném časopise,
 - potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).
- c) Vlastní závěrečná zkouška
 - *praktická část* - vyšetření pacienta s psychosomatickým onemocněním,

- *teoretická část* - 3 odborné otázky, prezentace písemné práce – komplexního rozboru kazuistiky.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost

Absolvováním nástavbového oboru zdravotničtí pracovníci získávají zvláštní odbornou způsobilost pro vymezené činnosti, které prohlubují získanou specializovanou způsobilost.

Absolvent je oprávněn provádět samostatně (nebo v rámci týmu) léčebně preventivní (příp. konziliární) činnost u pacientů s psychosomatickou problematikou v rámci svého specializačního oboru.

7 Charakteristika akreditovaného zařízení

Zdravotnické zařízení, v němž je poskytovatel zdravotních služeb oprávněn poskytovat zdravotní péči musí být akreditováno (ustanovení § 13 zákona č. 95/2004 Sb.). Akreditované zařízení zajišťující výuku školenců musí zajistit školení absolvoování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce (včetně účasti na poskytování zdravotní péče v době od 16.00 hodin do 7.00 hodin a v sobotu a neděli a ve svátek minimálně 1x týdně) a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném zařízení, které může poskytovat část přípravy, která není dostupná ve vlastním akreditovaném zařízení. Smluvní spolupráce je doložena v žádosti o udělení/prodloužení akreditace (poskytovatel zdravotních služeb nebo jiná fyzická nebo právnická osoba, které nemá akreditaci, musí být akreditována v rámci akreditačního řízení žadatele dle ustanovení § 14 odst. 2 písm. c) zákona č. 95/2004 Sb.). Minimální podmínky AZ jsou dány splněním jak personálního zabezpečení dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., tak splněním technického a věcného vybavení dle vyhlášky č. 92/2012 Sb. Vzhledem k rozdílnému rozsahu a obsahu přípravy se rozlišují následující typy zařízení, na kterých praxe probíhá dle ustanovení § 5 odst. 6 zákona č. 95/2004 Sb.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán přípravy školence.

7.1 Akreditovaná zařízení (AZ)

7.1.1 Akreditované zařízení I. typu – samostatné ambulantní zařízení

<p>Personální požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v jakémkoliv základním oboru specializačního vzdělávání a min. 5 let praxe od získání specializované způsobilosti a osvědčení o způsobilosti v oboru psychosomatická medicína vydané IPVZ nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru psychosomatika a min. 3 roky praxe v oboru od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru psychosomatika a s minimálním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Poměr školitel/školeneček – 1:2. • Je nutná spolupráce s některými z dalších zdravotnických pracovníků, se kterými školitel uskutečňuje pravidelné klinické semináře, supervizní a/nebo i balintovské skupiny, např.: <ul style="list-style-type: none"> – lékař se specializovanou způsobilostí v jakémkoli základním oboru a prokázanou činností v psychosomatické medicíně, – lékař se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie s orientací na psychosomatiku a psychoterapii, – specialista v oboru klinická psychologie, psychoterapeut, – lékař se specializovanou způsobilostí v oboru rehabilitační a fyzikální medicína, – specialista v oboru aplikovaná fyzioterapie. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem. • Školitel dokládá existenci supervizních a/nebo balintovských skupin (smlouvu s vedoucím balintovských skupin, školitel organizuje supervizní a/nebo balintovská setkání formou supervize). • Spolu se žádostí o udělení/prodloužení akreditace je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem pro školence. Pokud AZ zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
<p>Materiální a technické vybavení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 92/2012 Sb. a vyhlášky č. 99/2012 Sb.

7.1.2 Akreditované zařízení II. typu – týmové ambulantní zařízení

<p>Personální požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v jakémkoliv základním oboru specializačního vzdělávání a min. 5 let praxe od získání specializované způsobilosti a osvědčení o způsobilosti v oboru psychosomatická medicína vydané IPVZ nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru psychosomatika a min. 3 roky praxe v oboru od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru psychosomatika a s minimálním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Poměr školitel/školeneček – 1:2. • Trvalá spolupráce s min. 2-4 dalšími zdravotnickými pracovníky, se kterými školitel uskutečňuje pravidelné klinické semináře, supervizní a/nebo i balintovské skupiny:
------------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> – lékař se specializovanou způsobilostí v jakémkoli základním oboru a prokázanou činností v psychosomatické medicíně, – lékař se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie s orientací na psychosomatiku a psychoterapii, – specialista v oboru klinická psychologie, psychoterapeut, – lékař se specializovanou způsobilostí v oboru rehabilitační a fyzikální medicína, – specialista v oboru aplikovaná fyzioterapie. <ul style="list-style-type: none"> • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízením profesním životopisem. • Doložení zajištění externí supervize (např. s Českým institutem pro psychoterapii). • Spolu se žádostí o udělení/prodloužení akreditace je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud AZ zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 92/2012 Sb.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 99/2012 Sb. • Součástí zařízení: <ul style="list-style-type: none"> – klinická část (ambulance, popř. stacionář), – učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
Požadované výkony	<ul style="list-style-type: none"> • Počet nově vyšetřených pacientůmin. 300/rok. • Počet léčených pacientů.....min. 100/rok.

7.1.3 Akreditované zařízení III. typu – lůžkové zařízení

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel má specializovanou způsobilost v jakémkoliv základním oboru specializačního vzdělávání a min. 5 let praxe od získání specializované způsobilosti a osvědčení o způsobilosti v oboru psychosomatická medicína vydané IPVZ nebo zvláštní odbornou způsobilost v oboru psychosomatika a min. 3 roky praxe v oboru od získání zvláštní odborné způsobilosti v oboru psychosomatika a s minimálním úvazkem ve výši 0,5 u daného poskytovatele zdravotních služeb. • Poměr školitel/školeneček – 1:2. • Je nutná spolupráce s min. 2-4 dalšími zdravotnickými pracovníky, kteří jsou součástí týmu a se kterými školitel uskutečňuje pravidelné klinické semináře, supervizní a/nebo i balintovské skupiny: <ul style="list-style-type: none"> – lékař se specializovanou způsobilostí v jakémkoli základním oboru a prokázanou činností v psychosomatické medicíně, – lékař se specializovanou způsobilostí v oboru psychiatrie s orientací na psychosomatiku a psychoterapii, – specialista v oboru klinická psychologie, psychoterapeut, – lékař se specializovanou způsobilostí v oboru rehabilitační a fyzikální medicína, – specialista v oboru aplikovaná fyzioterapie.
-----------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci zařízení profesním životopisem. • Doložení zajištění externí supervize (např. s Českým institutem pro psychoterapii). • Spolu se žádostí o udělení/prodloužení akreditace je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud AZ zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 92/2012 Sb.
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení AZ dle vyhlášky č. 99/2012 Sb. • Součástí zařízení: <ul style="list-style-type: none"> – stanice s lůžky, – učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením, – přednáškový sál.
Požadované výkony	<ul style="list-style-type: none"> • Počet nově vyšetřených pacientůmin. 300/rok. • Počet léčených pacientů.....min. 100/rok.

7.2 Vysvětlivky – požadavky na akreditované zařízení

- 1) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychosomatika, a to v části „akreditované zařízení I. typu“.
- 2) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychosomatika, a to v části „akreditované zařízení II. typu“.
- 3) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychosomatika, a to v části „akreditované zařízení III. typu“.
- 4) Poskytovatel zdravotních služeb je akreditován pro společné stáže vzdělávacího programu tohoto i jiného oboru v rámci vlastního zdravotnického zařízení nebo smluvního poskytovatele zdravotních služeb.
- 5) Poskytovatel zdravotních služeb musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem psychiatrie, a to v části „akreditované zařízení“.
- 6) ... v jakémkoliv vzdělávacím programu.
- 7) ...absolvování se týká lékařů, kteří při výkonu povolání pacientům pouze indikují lékařské ozaření, tzn. nejsou radiačními pracovníky, resp. aplikujícími odborníky a nemají zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 18/1997 Sb., „atomový zákon“, ve znění pozdějších předpisů.
- 8) ... v uvedeném vzdělávacím programu.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci

8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

8.1.1 Program kurzu Lékařská první pomoci

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská první pomoc**Personální zabezpečení**

- Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicíny a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
- Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.
Model musí umožnit nácvik:
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchovodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
 - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
 - nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
 - punkci pneumotoraxu,
 - zajištění vstupu do krevního řečiště – punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
 - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.1.2 Program kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Předmět	Minimální počet hodin
Legislativa.	8
Základní právní předpisy ve zdravotnictví a jejich hierarchie.	
Organizace a řízení zdravotnictví.	
Rozhodování pacienta (informovaný souhlas, odmítnutí péče).	
Poskytování zdravotní péče bez souhlasu, omezovací prostředky.	
Povinná mlčenlivost zdravotnických pracovníků.	
Vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací.	
Náležitá odborná úroveň (lege artis).	
Stížnosti ve zdravotnictví.	
Právní odpovědnost lékaře a poskytovatele zdravotních služeb.	
Poskytování zdravotní péče v Evropské unii a přeshraniční zdravotní péče.	
Systém veřejného zdravotního pojištění.	2
Zdravotní služby hrazené ze zdravotního pojištění.	
Plátcí zdravotního pojištění, práva a povinnosti pojištěnců.	
Systém úhrad zdravotní péče.	
Systém sociálního zabezpečení a lékařská posudková služba.	2
Nemocenské pojištění.	
Důchodové pojištění.	
Sociální pomoc a sociální služby.	
Lékařská etika.	2
Etické kodexy, etické chování zdravotnických pracovníků.	
Základní principy a etické zásady.	
Etické problémy současné medicíny.	
Komunikace ve zdravotnictví.	2
Základní principy a specifika.	
Komunikace mezi zdravotnickými pracovníky, pacientem a osobami jemu blízkými.	
Krizová komunikace.	
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace

Personální zabezpečení

- Minimálně 2 lektori se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. Lektori zdravotnického práva dokládají přehled publikační činnosti za posledních 5 let a pedagogickou činnost.
- Součástí lektorského týmu musí být lektori s ukončeným vysokoškolským vzděláním příslušného zaměření a nejméně 5letou odbornou praxí v oblasti přednášeného tématu (etika, komunikace a sociální zabezpečení).

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.1.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Personální zabezpečení

- Lektori se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

8.1.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět	Minimální počet hodin
a) Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany.	1
b) Systém radiační ochrany, aplikace základních principů radiační ochrany do soudobé koncepce a legislativy EU a ČR.	1
c) Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, velikosti dávek pacientům pro typické radiologické postupy.	1
d) Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ, částka 11, Listopad 2003).	1
e) Zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany pacientů při provádění a řízení zdravotnických výkonů s použitím zdrojů ionizujícího záření – optimalizace radiační ochrany při lékařském ozáření (diagnostické referenční úrovně, princip ALARA „As Low As Reasonably Achievable“).	1
f) Praktické metody ochrany radiačních a ostatních pracovníků, ostatních pacientů a obyvatel při využívání zdrojů ionizujícího záření ve zdravotnickém zařízení (kontrolované a sledované pásmo, systém monitorování, vedení dokumentace, program zabezpečování jakosti).	1
g) Odpovědnost za zajištění požadavků radiační ochrany při využívání zdrojů ionizujícího záření v lékařství: úloha indikujícího lékaře, aplikujícího odborníka, radiologického fyzika. Význam soustavného dohledu dohlížející osobou a osobou s přímou odpovědností.	1
h) Pracovní-lekářská péče o radiační pracovníky. Lékařská pomoc lidem ozářeným v důsledku radiační nehody.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, specializací v oboru radiologický fyzik, případně se specializací v radiační ochraně (Státní ústav radiační ochrany (dále jen „SÚRO“), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)) pro předměty v bodech a), b), c), e), f) a g). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, neuroradiologie a dětská radiologie pro předmět v bodě d). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství, radiologie a zobrazovací metody, případně se specializovanou způsobilostí v radiační ochraně (SÚRO, SÚJB) pro předmět v bodě h).
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí výukových materiálů.

8.1.5 Program kurzu Základní psychosomatická péče

Předmět	Minimální počet hodin
Úvod do problematiky.	12
Úvod do psychosomatické medicíny, historický přehled.	2
Interpersonální medicína, bio-psycho-sociální pojetí zdraví a nemoci. (Patogeneze a salutogeneze, komunikace a nemoc, cyklický maladaptivní vztahový kruh; symptom jako výraz interpersonálních procesů; manifestace komunikačních napětí v tělesných, duševních a sociálně – komunikačních interpersonálních symptomech).	4
Rámcové podmínky a teorie lékařského rozhovoru, práce s časovou osou, praktické ukázky, rozbor.	4
Psychosomatické aspekty klinických obrazů nemoci.	1
Somatoformní porucha obecně.	1
Onemocnění s primárně-tělesnou symptomatikou.	32
Oběhový systém (koronární srdeční onemocnění, srdeční neuróza, esenciální hypertenze).	1
Dýchací orgány (hyperventilační syndrom a astma bronchiale).	1
Trávicí trakt (funkční abdominální potíže, žaludeční a duodenální vřed, Colitis ulcerosa, Morbus Crohn).	2
Poruchy příjmu potravy.	2
Sexuální dysfunkce, rozhovor s pacientem o sexu.	2
Dermatologie: pokožka jako hraniční orgán a vztahové pole (neurodermatitis, urticaria, psoriasis, akné, artificiální dermatózy).	3
Pohybový systém v bio-psycho-sociálním pohledu (bolesti zad a kloubů).	3
Onemocnění v oblasti ušní, nosní, krční (psychosociální souvislosti u: tinitu, poruch hlasu, poruch sluchu, poruch řeči, zánětů horních cest dýchacích a zánětů středouší či dyskomfortu v krční oblasti).	2
Časté neurologické klinické obrazy nemoci a jejich psycho-sociální kontexty.	2
Psychosociální kontexty některých gynekologických onemocnění (poruchy krvácení a cyklu, dysmenorea, klimakterický syndrom, chronické recidivující bolesti v podbřišku, pruritus vulvy a fluor, urogynekologické poruchy, sterilita).	2
Sexuální zneužívání, následky, rozpoznání, léčba, rozhovor s pacientem a s rodinou.	3
Psychosomatika v ordinaci všeobecného praktického lékaře.	3
Psychosomatika v ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost.	2
Trauma, akutní a chronický posttraumatický syndrom, diagnostika, léčba.	2
Chronicky nemocný pacient s malignitou a nevléčitelně nemocný. (zpracovávání a vypořádávání se s onkologickým nebo s chronickým nezhoubným onemocněním). Edukace a doprovázení.	2
Onemocnění s primárně vnitřní duševní symptomatikou.	8

Úzkostné a nutkavé poruchy.	2
Deprese a sebevraždnost: symptomatika, etiologie a systematika depresivních poruch, těžká deprese, kombinace farmakoterapie a psychoterapie, sebevraždnost, protisucidální kontrakt.	2
Závislostní onemocnění: symptomatika, alkohol, sedativa, hypnotika, drogy, etiologie a psychodynamika, práce se závislými osobami, systém péče v ČR.	2
Obtížný pacient – problémy ve vztahu mezi lékařem a pacientem: vyžadující a závislý pacient, problémy ve vztahu s pseudozávislými pacienty, problémy ve vztahu s pasivně agresivními pacienty.	2
Životní cyklus, léčba, péče o sebe.	32
Rodina jako sociální děloha, životní cyklus a somatizace.	2
Starší pacient.	2
Umírající pacient a smrt: rozhovor s umírajícím, poslední úkoly a práce ke smrti, péče o umírající v praktické rodinné péči, kontakt s umírajícími.	2
Všeobecná psychoterapie v rámci základní psychosomatické péče: indikace a prognóza, psychoterapeutický rozhovor, kombinace somatických a psychoterapeutických metod, přehled odborných psychoterapeutických metod, indikace.	2
Psychosomatika lékaře a burning-out syndrom: role lékaře a konflikty rolí, pracovní zatížení lékaře a zdraví lékaře, vypořádávání se se zatížením v lékařské profesi.	2
Alternativní postupy vhodné pro Základní psychosomatickou péči: akupunktura z pohledu rodinné terapie, tělová terapie, hypnoterapie.	4
Etika a terapie.	2
Psychoanalýza a její postavení dnes.	2
Balintovská skupina celkem.	14
Celkem	84

Personální a technické zabezpečení kurzu Základní psychosomatická péče

Personální zabezpečení

- Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v jakémkoliv oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Lékaři se specializovanou způsobilostí v jakémkoliv oboru nebo se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru psychosomatika, případně zdravotničtí pracovníci v oboru klinická psychologie nebo aplikovaná fyzioterapie, kteří získali specializovanou způsobilost dle zákona č. 96/2004 Sb. a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Program kurzu je připraven na lokalizované učebnici Základní psychosomatická péče německých autorů Tres, Krusse, Ott, ze které lze samostatně studovat. Přednášející lektori jsou zkušení lékaři klinických oborů, kteří staví témata na svých praktických zkušenostech a teoretických poznacích, proto je nezbytné čerpat také z aktuálních přednášek.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

- Učebna pro balintovskou skupinu (sezení v kruhu).

8.1.6 Program kurzu Práce s časovou osou (sebezkušenostní seminář)*

Předmět	Minimální počet hodin
Úvodní skupina.	1,5
Teorie časové osy.	1,5
Praktická ukázka časové osy.	1,5
Skupina, reflexe.	1,5
Vlastní práce s časovou osou, sběr dat, práce ve dvojicích.	3
Rozbor časové osy jednotlivých účastníků s výkladem teorie.	6
Skupina, reflexe.	1,5
Praktické aplikace časové osy účastníků na možnosti jednotlivých oborů.	2
Závěrečná skupina reflexe.	1,5
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Práce s časovou osou (sebezkušenostní seminář)

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se znalostí práce s časovou osou, se kterou pracují nejméně 10 let v klinické praxi nebo se zvláštní odbornou způsobilostí v oboru psychosomatika nebo s osvědčením o způsobilosti v oboru psychosomatická medicína v délce nejméně 5 let.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů.

*Pokud byl kurz vykonán až 10 let zpátky, bude započítán.

8.1.7 Program kurzu Komplexní přístup ve fyzioterapii (teoretický a praktický seminář)

Předmět	Minimální počet hodin
Úvod: Co vypovídá forma lidského těla o jeho pohybové funkci. Vztahy mezi jednotlivými oblastmi.	1,5
Vyšetření člověka, formy jeho těla, v celku, detailech a psychosomatických souvislostech.	1,5
Svalové napětí, jeho odchylky, možnosti jeho ovlivnění.	1,5
Vztahy mezi jednotlivými oblastmi, změny struktury a její reakce.	1,5
Sledování probíhajících změn ve formě těla, vnímání, jeho význam pro pohybovou funkci. Učení se, napětí, koordinace, únava.	3

Terapeutické impulsy, terapeutické využití doteku. Reakce léčeného člověka, tedy terapeutická zpětná vazba: učení se ji vnímat. Práce s jednotlivými částmi těla.	6
Význam pohybu a možnosti jeho využití v léčbě psychosomatických obtíží.	1,5
Práce s dechem jako s diagnostickým a terapeutickým nástrojem.	2
Závěrečné shrnutí, diskuze.	1,5
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Komplexní přístup ve fyzioterapii (teoretický a praktický seminář)

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Specialisti v oboru aplikované fyzioterapie nebo lékaři se specializovanou způsobilostí v oboru rehabilitační a fyzikální medicína a klinickou praxí nejméně 5 let oboru fyzioterapie.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou i praktickou výuku s příslušným vybavením – lehátka, žíněnky, židle, prostěradla, ručníky, deky.

8.1.8 Program kurzu Komplexní přístup k diagnostice, léčbě a prevenci poruch příjmu potravy (seminář s kazuistikami)

Předmět	Minimální počet hodin
Poruchy příjmu potravy – diagnostika (nové přístupy DSM-5), rizikové faktory a etiopatogeneze onemocnění. Individualizovaná indikace ke komplexní léčbě a kazuistiky.	4
Specifika poruch příjmu potravy v dětském věku a komorbidní onemocnění. Komplexní léčba – kazuistiky.	3
Nové technologie v prevenci a časné intervenci.	1,5
Vztahy mezi jednotlivými oblastmi, změny struktury a její reakce.	1,5
Sledování probíhajících změn ve formě těla, vnímání, jeho význam pro pohybovou funkci. Učení se, napětí, koordinace, únava.	3
Terapeutické impulsy, terapeutické využití doteku. Reakce léčeného člověka, tedy terapeutická zpětná vazba: učení se ji vnímat. Práce s jednotlivými částmi těla.	6
Význam pohybu a možnosti jeho využití v léčbě psychosomatických obtíží.	1,5
Práce s dechem jako s diagnostickým a terapeutickým nástrojem.	2
Závěrečné shrnutí, diskuze.	1,5
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Komplexní přístup k diagnostice, léčbě a prevenci poruch příjmu potravy (seminář s kazuistikami)**Personální zabezpečení**

- Kliničtí psychologové nebo lékaři se specializovanou způsobilostí a praxí minimálně 5 let v dané problematice.

Technické zabezpečení

- Učebna, promítací zařízení, ev. videodokumentace, práce se sociálními sítěmi.

8.1.9 Sebezkušnostní skupina

Předmět	Minimální počet hodin
Účast v psychoterapeutické skupině (sebezkušnost) 8-15 zdravotnických pracovníků pod vedením erudovaného lektora umožňuje lékařům naučit se lépe reflektovat vlastní emoce při komunikaci v terapeutickém vztahu s pacientem. Rozvíjí osobnost lékaře a přispívá ke schopnosti rozpoznávat indikované pacienty pro systematickou psychoterapii. Skupina se schází s lektorem na pravidelných setkáních v intervalech podle doporučení lektora.	80
Celkem	80

Personální a technické zabezpečení sebezkušnostní skupiny**Personální zabezpečení**

- Lektoři (lékaři nebo kliničtí psychologové) s funkční specializací v systematické psychoterapii akreditovaní Českou psychoterapeutickou společností České lékařské společnosti J.E.Purkyně s klinickou zkušeností v délce nejméně 5 let.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů, místnost pro práci 10-20 osob.

8.1.10 Balintovské skupiny

Předmět	Minimální počet hodin
Péče o vztah lékař – pacient, k jeho reflexi a sebereflexi zdravotnického pracovníka slouží metoda práce ve skupině podle MUDr. M. Balinta, kterou vedou vyškolení lektoři. Skupina zdravotníků se schází s lektorem na 2 hodinový strukturovaný seminář nad vlastními případy min. 1x za 1-2 měsíce.	26
Celkem	26

Personální a technické zabezpečení Balintovských skupin**Personální zabezpečení**

- Lektoři erudovaní ve vedení balintovských skupin (akreditovaní vedoucí balintovských skupin dle České psychoterapeutické společnosti České lékařské společnosti J.E.Purkyně) s klinickou zkušeností v délce nejméně 5 let.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů, místnost pro práci 10-20 osob.

9 Doporučená literatura**Doporučená literatura**

ANDERSON, Harlene. *Konverzace, jazyk a jejich možnosti: postmoderní přístup k terapii*. Vyd. 1. v českém jazyce. Brno: NC Publishing, 2009. 235 s. Gaia; 3. ISBN 978-80-903858-6-3.

BALINT, Michael. *Lékař, jeho pacient a nemoc*. Vyd. 1. české. Praha: Grada, 1999, ©1998. 331 s. Psyché. ISBN 80-7169-734-6.

BAŠTECKÝ, Jaroslav aj. *Psychosomatická medicína*. Praha: Grada, 1993. 363 s. ISBN 80-7169-031-7.

BERAN, Jiří. *Základy psychoterapie pro lékaře*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2000. 155 s. Psyché. ISBN 80-7169-932-2.

BOSS, Medard. *Včera v noci se mi zdálo*. Praha: Grada, 1994. 177 s. ISBN 80-85424-74-6.

DANZER, Gerhard. *Psychosomatika: celostný pohled na zdraví těla i duše*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001. 244 s. Spektrum; 21. ISBN 80-7178-456-7.

DÖRNER, K., PLOG, U.: *Bláznit je lidské*. Praha: Grada, 1999. 253 s. ISBN 80-7169-628-5.

ERIKSON, Erik H. *Dětství a společnost*. Vyd. 1. Praha: Argo, 2002. 387 s. ISBN 80-7203-380-8.

FALEIDE, Asbjørn O., LIAN, Lilleba B. a FALEIDE, Eyolf Klæboe. *Vliv psychiky na zdraví: soudobá psychosomatika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 240 s. Psyché. ISBN 978-80-247-2864-3.

CHROMÝ, Karel a kol. *Somatizace a funkční poruchy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 216 s. ISBN 80-247-1473-6.

KŘÍŽOVÁ, Eva. *Proměny lékařské profese z pohledu sociologie*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 2006. 142 s. Studie; sv. 43. ISBN 80-86429-57-1.

KŘÍŽOVÁ, Eva a kol. *Alternativní medicína jako problém*. Vyd. 1. V Praze: Karolinum, 2004. 131 s. ISBN 80-246-0754-9.

KALVACH, Zdeněk et al. *Geriatric a gerontologie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2004. 861 s. ISBN 80-247-0548-6.

KELEMAN, Stanley. *Ztělesněná zkušenost: procesuální práce s tělem*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 112 s. ISBN 978-80-7367-664-3.

KLIMPL, Petr. *Psychická krize a intervence v lékařské ordinaci*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1998. 167 s. ISBN 80-7169-324-3.

MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2006. 332 s. Psyché. ISBN 80-247-1362-4.

PAPEŽOVÁ, Hana, ed. *Spektrum poruch příjmu potravy: interdisciplinární přístup*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 424 s., vi s. barev. obr. příl. Psyché. ISBN 978-80-247-2425-6.

PONĚŠICKÝ, Jan. *Neurózy, psychosomatická onemocnění a psychoterapie*. Vyd. 2. V Praze: Triton, 2004. 215 s. ISBN 80-7254-459-4.

PROCHASKA, James O. a NORCROSS, John C. *Psychoterapeutické systémy: průřez teoriemi*. [Praha]: Grada, 1999. 479 s. Psyché. ISBN 80-7169-766-4.

SCHLIPPE, Arist von a SCHWEITZER, Jochen. *Systemická terapie a poradenství*. 1. české vyd. Brno: Cesta, 2001. 251 s. ISBN 80-7295-013-4.

TRAPKOVÁ, Ludmila a CHVÁLA, Vladislav. *Rodinná terapie psychosomatických poruch*. Vyd. 1. Praha: Portál, ©2004. 227 s. ISBN 80-7178-889-9.

TRESS, Wolfgang, KRUSSE, Johannes a OTT, Jürgen. *Základní psychosomatická péče*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 394 s. ISBN 978-80-7367-309-3.

VYBÍRAL, Zbyněk a ROUBAL, Jan. *Současná psychoterapie*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010. 743 s. ISBN 978-80-7367-682-7.

WATZLAWICK, Paul, BAVELAS, Janet Beavin a JACKSON, Don D. *Pragmatika lidské komunikace: interakční vzorce, patologie a paradoxy*. Vyd. 1. Hradec Králové: Konfrontace, 1999. 243 s. ISBN 80-86088-04-9.

Odborné časopisy

PSYCHOSOM, časopis pro psychosomatickou a psychoterapeutickou medicínu;
www.psychosom.cz, ISSN 1214-6102.

ČESKÁ A SLOVENSKÁ PSYCHIATRIE, ISSN 1212-0383.

PSYCHOTERAPIE, ISSN 1802-3983.

PSYCHIATRIE PRO PRAXI, SOLEN ISSN 1213-0508.

PRAKTICKÝ LÉKAŘ, ISSN 0032-6739.